

**ẢNH HƯỞNG CỦA TƯ TƯỞNG GIÁO DỤC NHO GIÁO TRONG QUẢN LÝ LỚP CỦA
GIÁO VIÊN TIỂU HỌC THEO QUAN ĐIỂM PHỤ HUYNH HỌC SINH**

Nguyễn Thị Liên

Trường Đại học Giáo dục, Đại học Quốc gia Hà Nội, Việt Nam

*Tác giả liên hệ: Nguyễn Thị Liên, e-mail: ntlien@vnu.edu.vn

Ngày nhận bài: 3/05/2026. Ngày sửa bài: 17/5/2026. Ngày nhận đăng: 25/8/2026.

Tóm tắt: Tư tưởng giáo dục Nho giáo có ảnh hưởng sâu sắc đến giáo dục Việt Nam. Quản lý lớp học được xem là nền tảng cho hoạt động dạy học hiệu quả. Nghiên cứu này sử dụng phương pháp điều tra khảo sát bằng bảng hỏi trên 228 phụ huynh có con đang theo học tại trường tiểu học ở Hà Nội, để đánh giá mức độ ảnh hưởng của tư tưởng giáo dục Nho giáo đến quản lý lớp của giáo viên tiểu học đương đại. Kết quả cho thấy, phụ huynh đánh giá tư tưởng giáo dục Nho giáo có ảnh hưởng trung bình và nghiêng về thúc đẩy quản lý lớp học của giáo viên. Bên cạnh những yếu tố có xu hướng thúc đẩy như cách giữ kỉ luật lớp học, khuyến khích học sinh phát biểu và sáng tạo, duy trì lối giao tiếp bình đẳng trong các mối quan hệ trên lớp học và cuốn hút học sinh vào bài học một cách thực tế, gần gũi; thì vẫn còn có yếu tố kìm hãm là việc giảng dạy lí thuyết, giáo điều, chú trọng quản lý bằng kỉ luật gắn với hình phạt đối với học sinh mắc lỗi, e ngại việc phát sinh tình huống học tập, tập trung vào lỗi sai ở học sinh. Những phát hiện từ nghiên cứu này cung cấp các cứ liệu khoa học, làm cơ sở cho việc đề xuất biện pháp bồi dưỡng giáo viên trong bối cảnh Việt Nam đang đổi mới chương trình giáo dục phổ thông theo hướng tiếp cận hình thành và phát triển phẩm chất, năng lực người học.

Từ khóa: tư tưởng giáo dục Nho giáo, quản lý lớp học, giáo viên tiểu học, phụ huynh học sinh.

**THE INFLUENCE OF CONFUCIAN EDUCATIONAL THOUGHT
ON THE CLASSROOM MANAGEMENT OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS
FROM THE PERSPECTIVE OF STUDENTS' PARENTS**

Nguyen Thi Lien

VNU University of Education, Vietnam National University, Hanoi, Vietnam

*Corresponding author: Nguyen Thi Lien, e-mail: ntlien@vnu.edu.vn

Received May 03, 2026. Revised May 17, 2026. Accepted August 25, 2026.

Abstract: Confucian educational thought has a significant influence on Vietnamese education. Classroom management is fundamental to effective teaching and learning. This study used a questionnaire based survey of 228 parents whose children were attending primary schools in Hanoi to assess the extent of the influence of Confucian educational thought on the classroom management of contemporary primary school teachers. The results show that parents rated the influence of Confucian educational thought as moderate and as tending to facilitate teachers' classroom management. Alongside facilitating factors such as maintaining classroom discipline, encouraging student participation and creativity, fostering equal communication in classroom relationships, and engaging students in practical and relatable lessons, there are also inhibiting factors such as theoretical and dogmatic teaching, an emphasis on disciplinary management with punishment for students who make mistakes, a reluctance to allow unanticipated learning situations to arise, and a focus on student errors.

The findings provide scientific evidence and a basis for proposing teacher professional development strategies in the context of Vietnam's ongoing general education reform toward the development of learners' qualities and competencies.

Keywords: Confucian educational thought; classroom management; primary teacher; parents of students.

1. Mở đầu

Tư tưởng giáo dục Nho giáo đã và đang là một yếu tố chi phối sâu sắc các hành vi, giá trị tại các nước Đông Á, trong đó có Việt Nam. Trong bối cảnh hiện đại, tư tưởng giáo dục Nho giáo có tác động thực tiễn đến cách giáo viên hành xử trong lớp học (Wang & Billioud, 2022). Các giá trị như lễ nghi, tôn ti trật tự, học để thành nhân, tất cả đều có ảnh hưởng đến phong cách giảng dạy, cách thức tổ chức lớp học, quan hệ thầy trò, cũng như kỳ vọng xã hội đối với giáo viên (Mark Mason, 2014; Emily et al, 2020). Từ đây, có thể nhận thấy một số tư tưởng giáo dục của Nho giáo đã được kế thừa trong công cuộc đổi mới và phát triển của giáo dục hiện đại; trong đó chú trọng đến việc thể hiện năng lực dạy học của giáo viên thông qua sử dụng các phương pháp dạy học tích cực.

Quản lý lớp học là một quá trình và là một năng lực cụ thể để tạo ra một môi trường học tập hiệu quả, được quản lý bởi những giáo viên thành công nhất (Ritu, Chandra, 2015). Các nghiên cứu của Pianta et al (2012); Eko et al (2021) tập trung giải thích quản lý lớp học là những biện pháp mà giáo viên tiến hành nhằm kiến tạo những hành vi tích cực và ngăn chặn/xử lý những hành vi sai phạm trong lớp học để dẫn dắt lớp học hiệu quả, làm cho lớp học trở nên thú vị hơn, học sinh quan tâm và tham gia vào lớp học, đảm bảo môi trường học tập tích cực cho các học sinh trong lớp, cuối cùng là để nhằm đảm bảo sự hiệu quả của lớp học. Ở cấp tiểu học, quản lý lớp học là một hoạt động thể hiện năng lực nghề nghiệp không thể thiếu đối với giáo viên, nó có vai trò quan trọng trong việc giúp giáo viên bồi dưỡng đạo đức, nhân cách học sinh và giúp giáo viên đạt được những mục tiêu giáo dục (Nguyễn, 2021). Có bằng chứng cho thấy sự tác động đối với việc học của học sinh thông qua các hoạt động quản lý lớp học của giáo viên như: sử dụng hiệu quả thời gian học, điều phối các nguồn lực và không gian lớp học, quản lý hành vi học sinh với các quy tắc rõ ràng được thực thi nhất quán là điều kiện cần thiết để học sinh học tập tốt (Ngô & cộng sự, 2022).

Trong khuôn khổ nghiên cứu này, chúng tôi cho rằng, *quản lý lớp là các công việc giáo viên triển khai thực hiện nhằm đảm bảo dẫn dắt lớp học hiệu quả, đảm bảo môi trường học tập tích cực để học sinh vừa phát huy được khả năng của bản thân, vừa rèn luyện phẩm chất đạo đức.* Giới hạn trong phạm vi nghiên cứu này của chúng tôi, công việc quản lý lớp học của giáo viên thể hiện chính là ở nội dung hoạt động *quản lý hành vi học sinh và kỉ luật lớp học; cuốn hút học sinh vào bài học và mối quan hệ thầy trò.*

Trong bối cảnh đổi mới giáo dục tiểu học hiện nay ở Việt Nam theo hướng phát triển năng lực và phẩm chất người học (Bộ GD&ĐT, 2018), đòi hỏi giáo viên nỗ lực và chuyển từ cách dạy học cũ và truyền thống sang cách dạy học mới, hiện đại hơn. Quá trình chuyển hóa này buộc giáo viên phải phải thay đổi rất nhiều và ở đó vai trò, sự ảnh hưởng của tư tưởng giáo dục Nho giáo lên đặc điểm dạy học của họ là điều cần được quan tâm, làm rõ, bởi nó chi phối đáng kể cách tiếp cận giáo dục cũng như cách họ dạy học sinh (Ngô, 2025). Thực tế cho thấy, không phải chương trình thay đổi là giáo viên sẽ tự thay đổi theo. Họ có thể gặp khó khăn trong việc từ bỏ các phương pháp dạy học lấy giáo viên làm trung tâm và áp dụng các chiến lược giảng dạy mới (Ngô, 2025). Để hiểu rõ những thách thức này đối với giáo viên, điều cần thiết là làm rõ các tác động của tư tưởng giáo dục Nho giáo – vốn được coi là nền tảng lâu dài đến hoạt động dạy học nói chung, quản lý lớp học nói riêng để nhận diện những giá trị phù hợp và điều chỉnh các yếu tố có thể gây cản trở đổi mới sư phạm, phát huy các yếu tố thúc đẩy quá trình đổi mới có hiệu quả. Việc nghiên cứu kĩ lưỡng những tác động này sẽ cung cấp cơ sở lí luận và thực tiễn quan trọng nhằm xây dựng mô hình đào tạo và bồi dưỡng giáo viên phù hợp với đặc trưng văn hóa và yêu cầu thời đại.

Ở Việt Nam, sự phối hợp giữa giáo dục nhà trường và gia đình đóng vai trò quan trọng trong

việc giáo dục học sinh (Nguyễn, T.N.L, 2019). Giáo dục tiểu học được xem là nền tảng và được các gia đình hết sức coi trọng, phụ huynh quan tâm đến việc học của con em mình. Sự phối kết hợp giữa giáo viên và phụ huynh học sinh được xem là yếu tố nền tảng không chỉ trong chăm sóc mà còn là hỗ trợ học tập của học sinh. Theo đó, không chỉ có giáo viên mà phụ huynh học sinh cũng đóng vai trò không nhỏ trong việc giáo dục học sinh tiểu học, đặc biệt trong một nền giáo dục chịu ảnh hưởng mạnh mẽ của văn hóa kế thừa Nho giáo (Ngô & Vũ, 2022). Mặc dù đã có các tài liệu, các công bố kết quả nghiên cứu về yếu tố tạo nên quan điểm tiếp cận và ảnh hưởng đến hoạt động quản lý lớp học của giáo viên, nhưng vẫn còn một khoảng trống nghiên cứu trong bối cảnh giáo dục Việt Nam tiếp tục chịu ảnh hưởng sâu sắc của văn hóa kế thừa Nho giáo đối với việc đổi mới mạnh mẽ về phương thức dạy học của giáo viên (Nguyễn, 2016; Ngô, 2025; Vũ, 2025; Nguyen et al, 2025). Vì thế, nghiên cứu này được thực hiện bằng phương pháp điều tra thông qua đánh giá của phụ huynh học sinh đang có con theo học tại các trường tiểu học, để làm rõ mức độ ảnh hưởng của tư tưởng giáo dục Nho giáo đến quản lý hành vi học sinh và kỉ luật lớp học, cách giáo viên cuốn hút học sinh vào lớp học và mối quan hệ thầy trò của giáo viên tiểu học đương đại ở Việt Nam; qua đó, cung cấp cái nhìn sâu sắc về thực tiễn yếu tố tác động đến quản lý lớp học của giáo viên tiểu học, góp phần tạo nên cơ sở khoa học cho việc đề xuất các nghiên cứu tiếp theo nhằm cải thiện và nâng cao năng lực nghề nghiệp của giáo viên tiểu học trong giai đoạn đổi mới giáo dục sâu rộng ở Việt Nam.

2. Phương pháp nghiên cứu

2.1. Mẫu nghiên cứu

Một cuộc khảo sát về mức độ ảnh hưởng của tư tưởng giáo dục Nho giáo đến hoạt động quản lý hành vi học sinh và kỉ luật lớp học, cách giáo viên cuốn hút học sinh vào lớp học và mối quan hệ thầy trò của giáo viên tiểu học đương đại ở Việt Nam thông qua phiếu trưng cầu ý kiến được thực hiện trên mẫu thuận tiện gồm 228 phụ huynh đến từ Hà Nội. Họ khác nhau về độ tuổi, trình độ học vấn và nghề nghiệp, nhưng đều có con đang theo học tại cùng trường tiểu học trên địa bàn này. Trong tổng số phụ huynh tham gia khảo sát, có 24,1% là nam giới còn lại 75,9% là nữ giới. Tuổi của phụ huynh tham gia nằm rải rác từ độ tuổi thấp nhất là 28 (0,4%) đến tuổi cao nhất là 53 cũng chiếm 0,4%; độ tuổi chiếm tỷ lệ nhiều nhất là từ 32 tuổi đến 45 tuổi, chiếm tỉ lệ 83,8%. Về học vấn, có 52,6% số phụ huynh tham gia có trình độ đại học, chiếm tỉ lệ tương đương là 20,6% có trình độ trung cấp và 19,7% có trình độ cao đẳng, còn lại chỉ có 7,0% phụ huynh có trình độ trên đại học.

Trước khi khách thể tham gia vào cuộc khảo sát, phiếu khảo sát dành cho cha mẹ học sinh đã được chấp thuận bởi Hội đồng đạo đức thuộc Trường Đại học Giáo dục, Đại học Quốc gia trong nghiên cứu (Bản chấp thuận của Hội đồng đạo đức trong nghiên cứu Số: 25.02/HĐĐĐ-ĐHGD kí ngày 16 tháng 01 năm 2025).

2.2. Phương pháp và công cụ nghiên cứu

Phương pháp điều tra bằng bảng hỏi được sử dụng nhằm thu thập ý kiến của phụ huynh học sinh về ảnh hưởng của tư tưởng giáo dục Nho giáo đến hoạt động quản lý lớp học của giáo viên tiểu học. Bảng hỏi được thiết kế dưới dạng các câu hỏi đóng có sử dụng thang Likert 5 điểm. Việc thiết kế bảng hỏi này nhằm thông qua đánh giá của phụ huynh học sinh để xác định thực trạng mức độ ảnh hưởng của tư tưởng giáo dục Nho giáo đến hoạt động quản lý lớp học của giáo viên tiểu học. Nội dung bảng hỏi bao gồm 20 mệnh đề (item) chia thành 3 tiểu thang đo: tiểu thang đo hoạt động quản lý hành vi học sinh và kỉ luật lớp học của giáo viên có 7 item (cụ thể nội dung các item tại bảng 2); tiểu thang đo hoạt động cuốn hút học sinh vào bài học của giáo viên có 7 item (cụ thể nội dung các item tại bảng 3); tiểu thang đo mối quan hệ thầy trò có 6 item (cụ thể nội dung các item tại bảng 4). Mỗi item có 5 phương án trả lời về mức độ ảnh hưởng được tăng dần từ rất kìm hãm đến rất thúc đẩy. Cách cho điểm của từng item từ mức độ rất kìm hãm = 1 điểm, kìm hãm = 2 điểm, trung bình = 3 điểm, thúc đẩy = 4 điểm và cuối cùng là rất thúc đẩy = 5 điểm.

Phương pháp thống kê toán học được sử dụng nhằm xử lí, phân tích kết quả nghiên cứu, kiểm định độ tin cậy và ý nghĩa thống kê. Các dữ liệu thu thập được từ hoạt động khảo sát bằng bảng hỏi được xử lí bằng phần mềm SPSS phiên bản 27.0. Chúng tôi sử dụng kiểm định Alpha của Cronbach nhằm đánh giá độ tin cậy của thang đo. Kết quả kiểm định độ tin cậy Alpha của Cronbach cho thấy thang đo và các tiểu thang đo đều đạt độ tin cậy: Alpha của thang đo là 0,78; Alpha của tiểu thang đo hoạt động hoạt động quản lí hành vi học sinh và kỉ luật lớp học là 0,76; Alpha tiểu thang đo hoạt động cuốn hút học sinh vào bài học là 0,73 và Alpha tiểu thang đo mối quan hệ thầy trò là 0,69.

Kết quả khảo sát thực trạng ảnh hưởng của tư tưởng giáo dục Nho giáo đến quản lí lớp học của giáo viên tiểu học được phân tích theo các tham số thống kê mô tả: tỷ lệ %, giá trị trung bình cộng (M), độ lệch chuẩn (SD), hệ số tương quan Pearson (r). Bên cạnh đó, chúng tôi tiến hành so sánh về việc đánh giá mức độ ảnh hưởng đến hoạt động quản lí lớp học của giáo viên theo giới tính, trình độ đào tạo, độ tuổi của phụ huynh bằng kiểm định Independent samples test (T-test) và kiểm định One-way Anova.

3. Kết quả nghiên cứu

3.1. Đánh giá chung của phụ huynh học sinh về mức độ ảnh hưởng của tư tưởng giáo dục Nho giáo đến quản lí lớp học của giáo viên tiểu học

Kết quả khảo sát tại bảng 1 cho thấy, ảnh hưởng của tư tưởng giáo dục Nho giáo đến quản lí lớp học của giáo viên tiểu học theo đánh giá của phụ huynh học sinh ở mức độ trung bình và nghiêng hẳn về mức độ thúc đẩy. Xem xét cụ thể hơn, tư tưởng giáo dục Nho giáo có mức độ nghiêng về thúc đẩy với hoạt động quản lí hành vi học sinh và kỉ luật lớp học cũng như việc cuốn hút học sinh vào bài học của giáo viên, trong khi đó thì ảnh hưởng có xu hướng nghiêng về mức độ kìm hãm đối với hoạt động thể hiện mối quan hệ thầy trò giữa giáo viên và học sinh. So sánh tương quan giữa các biến (thang đo và tiểu thang đo) cho thấy, có mối quan hệ chặt và có ý nghĩa thống kê giữa đặc điểm giáo dục của tư tưởng giáo dục Nho giáo trong quản lí lớp học của giáo viên tiểu học thể hiện ở từng hoạt động cụ thể, từ quản lí hành vi học sinh và kỉ luật lớp học ($r = 0,84$; $p = 0,01$), đến cuốn hút học sinh vào bài học ($r = 0,81$; $p = 0,01$), và trong mối quan hệ thầy trò ($r = 0,86$; $p = 0,01$), Đánh giá mức độ ảnh hưởng của tư tưởng giáo dục Nho giáo đến quản lí lớp học của giáo viên tiểu học ở phụ huynh học sinh không có sự khác biệt đáng kể và không có ý nghĩa thống kê (với $p > 0,05$ trong tất cả các biến số) khi so sánh theo độ tuổi, trình độ học vấn và cả giới tính.

Bảng 1. Quan điểm của phụ huynh học sinh về ảnh hưởng của tư tưởng giáo dục Nho giáo trong quản lí lớp học của giáo viên tiểu học

Nội dung	Mức độ ảnh hưởng (%)					M	SD
	<i>Rất kìm hãm</i>	<i>Kìm hãm</i>	<i>Trung bình</i>	<i>Thúc đẩy</i>	<i>Rất thúc đẩy</i>		
Quản lí hành vi học sinh và kỉ luật lớp học	2,6	12,3	33,8	34,2	17,1	3,50	0,99
Cuốn hút học sinh vào bài học	2,6	16,2	23,2	42,5	15,4	3,51	1,02
Mối quan hệ thầy trò	1,3	20,2	28,5	31,6	18,4	3,45	1,05
Quản lí lớp học	2,6	10,5	34,2	39,0	13,6	3,50	0,94

3.2. Đánh giá của phụ huynh học sinh về mức độ ảnh hưởng của tư tưởng giáo dục Nho giáo trong quản lí hành vi học sinh và kỉ luật lớp học của giáo viên tiểu học

Kết quả khảo sát tại Bảng 2 cho thấy, phần nhiều phụ huynh đánh giá tích cực về ảnh hưởng của tư tưởng giáo dục Nho giáo trong quản lí hành vi học sinh và kỉ luật lớp học của giáo viên

tiểu học (51,3%: ở mức thúc đẩy đến rất thúc đẩy), chỉ có 14,9% số phụ huynh được hỏi cho rằng nó có ảnh hưởng ở mức kìm hãm và rất kìm hãm. Tuy nhiên, cũng khá nhiều phụ huynh nhận định “Chú trọng vai trò điều khiển của giáo viên trong quản lý hành vi học sinh” có ảnh hưởng ở mức trung bình (43,4%) đồng nghĩa với việc phụ huynh không đánh giá cao về sự tác động tích cực của yếu tố này đến hoạt động quản lý lớp học đối với giáo viên tiểu học đương đại ở Việt Nam.

Ngược lại khá nhiều phụ huynh nhận định việc “Chú trọng quản lý bằng kỉ luật gắn với hình phạt đối với học sinh mắc lỗi” (43,1%) sẽ kìm hãm và rất kìm hãm đến hoạt động quản lý lớp hiệu quả của giáo viên tiểu học đương đại.

Bảng 2. Quan điểm của phụ huynh học sinh về ảnh hưởng của tư tưởng giáo dục Nho giáo trong quản lý hành vi học sinh và kỉ luật lớp học của giáo viên tiểu học

Nội dung	Mức độ ảnh hưởng (%)					M	SD
	<i>Rất kìm hãm</i>	<i>Kìm hãm</i>	<i>Trung bình</i>	<i>Thúc đẩy</i>	<i>Rất thúc đẩy</i>		
Chú ý nhiều vào việc làm thế nào để học sinh giữ trật tự trong giờ học	0,0	2,7	14,9	39,0	43,4	4,21	0,86
Khuyến khích sự hòa hợp, trật tự trong lớp học	0,4	4,4	19,3	57,0	18,9	3,96	0,92
Chú trọng quản lý bằng kỉ luật gắn với hình phạt đối với học sinh mắc lỗi	8,3	34,6	28,9	24,6	3,5	2,80	1,01
Chú trọng quản lý bằng kỉ luật gắn với hành vi học tập đối với học sinh mắc lỗi	6,1	22,8	28,1	36,8	6,1	3,14	1,03
Chú trọng vai trò điều khiển của giáo viên trong quản lý hành vi học sinh	1,8	3,9	43,4	26,8	24,1	3,63	1,02
Chú trọng vai trò tự điều khiển của học sinh trong quản lý hành vi học sinh	0,0	4,8	15,8	60,1	19,3	3,93	0,73
Giáo viên chú trọng các tình huống sư phạm trong giờ học	0,4	4,4	19,3	57,0	18,9	3,89	0,76
Quản lý hành vi học sinh và kỉ luật lớp học	2,6	12,3	33,8	34,2	17,1	3,50	0,99

Có sự khác biệt đáng kể và có ý nghĩa thống kê đánh giá của phụ huynh về mức độ ảnh hưởng của tư tưởng giáo dục Nho giáo trong một số hoạt động cụ thể của quản lý hành vi học sinh và kỉ luật lớp học ở các nhóm tuổi khác nhau của phụ huynh. Theo đó, phụ huynh ở nhóm tuổi từ 25 đến 30 tuổi đánh giá ảnh hưởng ở mức độ nghiêng về trung bình ($M = 3,33$; $SD = 1,00$) việc “Giáo viên chú trọng các tình huống sư phạm”, trong khi phụ huynh ở nhóm tuổi từ 30 đến 35 tuổi đánh giá yếu tố này có ảnh hưởng ở mức thúc đẩy và hơi nghiêng về mức rất thúc đẩy ($M = 4,14$; $SD = 0,54$), sự khác biệt này có ý nghĩa thống kê với $p = 0,00$; tương tự với yếu tố “Chú trọng vai trò tự điều khiển của học sinh trong quản lý hành vi học sinh” thì phụ huynh ở nhóm tuổi từ 30 đến 35 tuổi đánh giá yếu tố này có ảnh hưởng ở mức thúc đẩy và hơi nghiêng về mức rất thúc đẩy ($M = 4,20$; $SD = 0,73$), còn phụ huynh ở nhóm tuổi từ 25 đến 30 tuổi lại chỉ đánh giá ảnh hưởng ở mức độ trung bình ($M = 3,20$; $SD = 0,97$) với $p = 0,00$.

3.3. Đánh giá của phụ huynh học sinh về mức độ ảnh hưởng của tư tưởng giáo dục Nho giáo trong cuốn hút học sinh vào bài học của giáo viên tiểu học

Kết quả khảo sát tại Bảng 3 cho thấy, phụ huynh nhận định ảnh hưởng của tư tưởng giáo dục

Nho giáo trong cuốn hút học sinh vào bài học đối với giáo viên đương đại ở mức độ trung bình nghiêng mạnh về phía thúc đẩy, trong đó, những ảnh hưởng có tính thúc đẩy bao gồm: Thực tế, gần gũi, Khuyến khích sự khác biệt, sáng tạo, ý kiến đa chiều trong lớp. Ngược lại, phụ huynh cho rằng việc cuốn hút học sinh vào bài học của giáo viên nếu “Lí thuyết, giáo điều” hay “E ngại việc phát sinh tình huống học tập” cũng như “Tập trung vào lỗi sai ở học sinh sẽ rất kìm hãm và kìm hãm hoạt động này ở giáo viên. Như vậy, theo họ, không phải yếu tố nào từ tư tưởng giáo dục Nho giáo cũng phù hợp và đem lại sự phát triển hay có hiệu quả khi kế thừa trong bối cảnh giáo dục hiện đại; nếu kế thừa những tư tưởng giáo dục đó, thì chỉ đem lại sự phát triển tụt lùi trong giáo dục.

Kết quả phân tích số liệu từ so sánh các tiêu chí cho thấy: Kiểm định One-way Anova về nhóm tuổi và trình độ tuy có sự chênh lệch về mức điểm trung bình, nhưng sự khác biệt này không có ý nghĩa thống kê với p đều lớn hơn 0,05. Kiểm định T-test về giới tính cũng cho thấy không có sự khác biệt có ý nghĩa thống kê trong đánh giá giữa các phụ huynh là nam và nữ giới về sự ảnh hưởng của tư tưởng giáo dục Nho giáo trong cuốn hút bài học của giáo viên (p đều lớn hơn 0,05).

Bảng 3. Quan điểm của phụ huynh học sinh về ảnh hưởng của tư tưởng giáo dục Nho giáo trong cuốn hút học sinh vào bài học của giáo viên tiểu học

Nội dung	Mức độ ảnh hưởng (%)					M	SD
	Rất kìm hãm	Kìm hãm	Trung bình	Thúc đẩy	Rất thúc đẩy		
Thực tế, gần gũi	0,0	0,9	18,4	48,2	32,5	4,09	0,81
Lí thuyết, giáo điều	32,7	48,7	17,7	0,9	0,0	1,86	0,72
Chú ý nhiều việc làm thế nào để học sinh bị thu hút vào bài học	0,0	2,6	32,0	36,0	29,4	3,89	0,91
Khuyến khích sự khác biệt, sáng tạo, ý kiến đa chiều trong lớp học	0,0	4,4	8,3	53,1	34,2	4,17	0,75
E ngại việc phát sinh tình huống học tập	16,7	51,3	23,2	7,5	1,3	2,25	0,86
Tập trung vào lỗi sai ở học sinh	16,7	49,1	24,6	9,2	0,4	2,27	0,86
Tập trung vào việc sửa sai ở học sinh	0,9	3,9	13,6	60,1	21,5	3,97	0,76
Cuốn hút học sinh vào bài học	2,6	16,2	23,2	42,5	15,4	3,51	1,02

3.4. Đánh giá của phụ huynh học sinh về mức độ ảnh hưởng của tư tưởng giáo dục Nho giáo trong mối quan hệ thầy trò của giáo viên tiểu học

Kết quả thể hiện tại Bảng 4 cho thấy, giáo viên đánh giá khá tích cực về một số quan điểm trong việc kế thừa tư tưởng giáo dục Nho Giáo, đó là việc “Xử lí tình huống nảy sinh thường là: giáo viên lắng nghe học sinh giải thích, đưa ra ý kiến” và “Duy trì lối giao tiếp bình đẳng trong các mối quan hệ trên lớp học” có sự thúc đẩy mối quan hệ giữa giáo viên với học sinh trong nhà trường tiểu học hiện đại. Các yếu tố còn lại, về cơ bản theo nhìn nhận của đa số phụ huynh dù không kìm hãm đến quan hệ giữa giáo viên và học sinh hiện nay, nhưng cũng không hẳn thúc đẩy mạnh mẽ mối quan hệ giữa 2 chủ thể này.

Kết quả kiểm định thống kê cho thấy, không có sự khác biệt có ý nghĩa thống kê trong đánh giá của phụ huynh về mức độ ảnh hưởng của tư tưởng giáo dục Nho giáo trong mối quan hệ thầy trò của giáo viên tiểu học theo các biến số giới tính, trình độ và nhóm tuổi.

Bảng 4. Quan điểm của phụ huynh học sinh về ảnh hưởng của tư tưởng giáo dục Nho giáo trong mối quan hệ thầy trò của giáo viên tiểu học

Nội dung	Mức độ ảnh hưởng (%)					M	SD
	Rất kìm hãm	Kìm hãm	Trung bình	Thúc đẩy	Rất thúc đẩy		
Duy trì lối giao tiếp bình đẳng trong các mối quan hệ trên lớp học	0,0	2,6	23,7	36,0	37,7	4,06	0,92
Theo cấp bậc, tôn ti trật tự trong giao tiếp: học sinh tuân thủ theo sự chỉ đạo của giáo viên	0,0	2,2	32,4	34,2	31,1	3,90	0,95
Xử lý tình huống nảy sinh thường là: học sinh lắng nghe giáo viên chỉ bảo	0,9	18,9	28,5	34,2	17,5	3,48	1,01
Xử lý tình huống nảy sinh thường là: giáo viên lắng nghe học sinh giải thích, đưa ra ý kiến	0,9	0,9	10,5	50,0	37,7	4,22	0,73
Tập trung quyền lực vào giáo viên	3,9	6,6	43,4	21,5	24,6	3,53	1,10
Trao quyền cho học sinh	1,8	3,9	39,0	30,3	25,0	3,68	1,03
Mối quan hệ thầy trò	1,3	20,2	28,5	31,6	18,4	3,45	1,05

3.5. Bàn luận

Kết quả nghiên cứu của chúng tôi cho thấy, tư tưởng giáo dục Nho giáo có ảnh hưởng vừa mang tính thúc đẩy, nhưng đồng thời cũng có thể kìm hãm hoạt động quản lý lớp học trong dạy học của giáo viên tiểu đương đại. Điều này một lần nữa khẳng định giáo dục và hoạt động dạy học ở Việt Nam chịu sự tác động sâu sắc của của văn hóa kế thừa Nho giáo. Kết quả nghiên cứu này ủng hộ các lập luận về ảnh hưởng của Nho giáo đến giáo dục ở Việt Nam hiện nay của Nguyễn (2016), Trần (2021), Phạm (2021), Vũ (2025), Ngô (2025).

Nhìn chung, phụ huynh học sinh nhận định tư tưởng Nho giáo ảnh hưởng ở mức trung bình, nghiêng về thúc đẩy quản lý lớp học của giáo viên tiểu học Việt Nam đương đại. Xem xét cụ thể ở các khía cạnh ảnh hưởng, có tới hơn nửa số phụ huynh tham gia khảo sát (57,9%) nhận định việc cuốn hút học sinh vào bài học, quản lý hành vi học sinh và kỉ luật lớp học (51,3%) có ảnh hưởng thúc đẩy giáo viên trong quản lý lớp. Kết quả nghiên cứu sâu hơn từ các khía cạnh đó cho thấy, “khuyến khích sự khác biệt, sáng tạo, ý kiến đa chiều trong lớp học” (91,3%) và “làm thế nào để học sinh giữ trật tự trong giờ học” (82,4%) được hầu hết phụ huynh đồng tình ảnh hưởng thúc đẩy và rất thúc đẩy quản lý lớp học của giáo viên. Điều này cho thấy, tư tưởng giáo dục Nho giáo có ảnh hưởng tích cực đến quản lý lớp học của giáo viên một cách hiệu quả. Các kết quả này tiếp tục là minh chứng rõ sự ảnh hưởng của tư tưởng Nho giáo trong giáo dục đạo làm người, trong sử dụng phương pháp giáo dục của giáo viên thông qua phương pháp học kết hợp với thực hành, giáo dục, đề cập đến phương pháp tạo cảm hứng của người học, đối thoại giữa người dạy và người học, giữa người học và người học có tác dụng phát huy tối đa tính năng động và sáng tạo của người học (Nguyễn, 2016), nghiên cứu của Vũ (2025) về truyền thống Nho giáo có ảnh hưởng sâu sắc đến thực tiễn giáo dục Việt Nam và nhấn mạnh sự cần thiết phải duy trì nguyên tắc này trong quản lý lớp học của giáo viên tiểu học Việt Nam.

Việc phụ huynh đánh giá cao ảnh hưởng thúc đẩy với cách giáo viên *khích lệ học sinh tạo nên sự khác biệt, sáng tạo* trong học tập hơn một lần nữa có thể khẳng định tư tưởng giáo dục Nho giáo dù coi trọng nội dung giáo dục đạo đức làm người, lấy việc tu dưỡng nhân cách để đạt tới hình mẫu “chính nhân quân tử”, nhưng cũng nhằm giúp người học có tinh thần ham học hỏi và tiếp thu được kiến thức (Ngô, 2025). Để đạt được điều đó, việc chú trọng đến phương pháp

dạy học tích cực thông qua việc gắn kết các khâu trong giáo dục như “học” với “tu”, với “tập”, với “hành” là cách giáo dục tích cực, có hiệu quả giúp người học phát huy được khả năng để nắm bắt cái mới, để tích lũy kinh nghiệm và giải quyết các vấn đề của thực tiễn đặt ra. Phương thức giáo dục này được đánh giá kế thừa tích cực với giáo dục đương đại Việt Nam (Nguyễn, 2016; Ngô, 2025).

Tuy nhiên, bên cạnh đó, phụ huynh cũng nhận định không ít đặc điểm tư tưởng giáo dục Nho giáo có ảnh hưởng tiêu cực đến quản lý lớp học của giáo viên đương đại, vừa không phù hợp với giáo dục hiện đại, vừa không đem lại hiệu quả giáo dục; chẳng hạn, nội dung dạy học” lí thuyết, giáo điều” (81,4%), hay là sự “e ngại phát sinh tình huống” (69,8%) và “tập trung vào lỗi sai ở học sinh” (65,9%) sẽ kìm hãm và rất kìm hãm đến hoạt động quản lý lớp học của giáo viên hiện nay. Giáo dục Việt Nam đang chuyển mình mạnh mẽ với mục tiêu phát triển phẩm chất và năng lực người học, chuyển từ tiếp cận dạy học nội dung sang tiếp cận dạy học phát triển năng lực, do đó, nâng cao chất lượng giáo dục và tổ chức dạy học hiệu quả bắt đầu từ các hoạt động dạy học của giáo viên trên lớp. Nếu giáo viên đưa nội dung và cách tổ chức nội dung dạy học, quản lý hành vi học sinh như vậy sẽ khó đảm bảo kết quả theo mong đợi (Ngô, 2025). Từ kết quả này cho thấy giáo dục Việt Nam hiện đại cần thoát khỏi sự trì trệ để phát triển, muốn thoát khỏi sự trì trệ thì cần thoát khỏi sự đề cao Nho học có tư tưởng âm tính, thực hiện sự chuyển đổi hệ giá trị theo hướng thiên về dương tính (Trần, 2021). Đánh giá xu hướng ảnh hưởng kìm hãm và rất kìm hãm của một số tư tưởng Nho giáo đến quản lý lớp học của giáo viên tiểu học hiện nay cũng hơn một lần nữa cho thấy giáo viên tiểu học ở các nền văn hóa Nho giáo có xu hướng áp dụng phương pháp giảng dạy một chiều vào thực tiễn lớp học và tập trung vào dạy học dựa trên sách giáo khoa hơn là phương pháp học tập dựa trên bài học (Chan, 1999; Ngô et al, 2015; Ngô, 2019).

4. Kết luận

Nghiên cứu này của chúng tôi đã chỉ ra rằng tư tưởng giáo dục Nho giáo có ảnh hưởng đến quản lý lớp học của giáo viên tiểu học đương đại ở Việt Nam. Theo đó, phụ huynh đánh giá ảnh hưởng có xu hướng thúc đẩy là chú ý nhiều vào việc làm thế nào để học sinh giữ trật tự trong giờ học, khuyến khích sự khác biệt, sáng tạo, ý kiến đa chiều trong lớp học, xử lý tình huống nảy sinh thường là: giáo viên lắng nghe học sinh giải thích, đưa ra ý kiến, duy trì lối giao tiếp bình đẳng trong các mối quan hệ trên lớp học và cuốn hút học sinh vào bài học một cách thực tế, gần gũi. Ảnh hưởng có tính chất kìm hãm là việc giảng dạy lí thuyết, giáo điều, chú trọng quản lí bằng kỉ luật gắn với hình phạt đối với học sinh mắc lỗi, e ngại việc phát sinh tình huống học tập, tập trung vào lỗi sai ở học sinh. Không có sự khác biệt có ý nghĩa theo nhóm tuổi, giới tính và trình độ học vấn của phụ huynh tham gia khảo sát. Kết quả này đã cung cấp thêm các bằng chứng đáng tin cậy về ảnh hưởng của tư tưởng giáo dục Nho giáo đến quản lý lớp học của giáo viên tiểu học đương đại Việt Nam, từ đó mở ra hướng nghiên cứu tiếp theo.

Bên cạnh các kết quả nghiên cứu đã đạt được, nghiên cứu này vẫn còn một số hạn chế. Ảnh hưởng của tư tưởng giáo dục Nho giáo đến hoạt động quản lý lớp học của giáo viên tiểu học đương đại Việt Nam mới chỉ được khai thác trong nghiên cứu này ở các khía cạnh về quản lý hành vi học sinh và kỉ luật lớp học, cuốn hút học sinh vào bài học và mối quan hệ thầy trò. Bên cạnh đó, nghiên cứu có số lượng mẫu giới hạn và sử dụng đánh giá chủ quan của phụ huynh học sinh là những người không trực tiếp tham gia vào hoạt động giảng dạy tại trường tiểu học, chưa có đánh giá của học sinh là người trực tiếp tham gia vào hoạt động và nhất là giáo viên chủ thể thực hiện hoạt động này.

Ghi chú về tác giả: TS Nguyễn Thị Liên là giảng viên chính thuộc khoa Khoa học Giáo dục, Trường Đại học Giáo dục, Đại học Quốc gia Hà Nội, Việt Nam.

Vấn đề xung đột lợi ích: Nghiên cứu này được kế thừa và phát triển từ các nghiên cứu đã từng thực hiện trước đó của tác giả Ngô Vũ Thu Hằng (hiện đang công tác tại Trường Đại học Sư phạm Hà Nội) và cộng sự; việc triển khai nghiên cứu thực tiễn trong bài báo này được sự hỗ trợ của ThS. Vũ Thị Thu (nguyên

là chuyên viên phòng Văn hóa - Xã hội, phường Khương Đình, TP. Hà Nội). Tác giả không có xung đột lợi ích với các tác giả có công bố nghiên cứu trước đó và người tham gia hỗ trợ.

Lời cảm ơn: Nghiên cứu này được tài trợ bởi Quỹ Phát triển Khoa học và Công nghệ Quốc gia (NAFOSTED) đề tài “Đặc điểm dạy học của giáo viên tiểu học đương đại Việt Nam nhìn từ sự ảnh hưởng của văn hóa kế thừa Nho giáo” - Mã số 501.01-2023.17. Cơ quan chủ trì: Trường Đại học Giáo dục, Đại học Quốc gia Hà Nội; TS. Nguyễn Thị Liên làm chủ nhiệm đề tài.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Bộ GD&ĐT (2018). Chương trình giáo dục phổ thông tổng thể. *Ban hành kèm theo Thông tư 32/2018/TT-BGDĐT*. <https://moet.gov.vn/van-ban/vanban/Pages/chi-tiet-van-ban.aspx?ItemID=1290>.
- Canglong, W & Sébastien, B (2022). Reshaping Confucian education in contemporary China: New ethnographic discoveries. *China Perspectives Journals*. <https://doi.org/10.4000/chinaperspectives.13630>
- Chan, S. (1999). The Chinese learning – A question of style. *Education and Training*, 41(6/7), 294–304. <https://doi.org/10.1108/00400919910285345>.
- Emily S.W. Sum & Oh Nam Kwon (2020). Classroom talk and the legacy of Confucian culture in mathematics classroom. *Teaching and Teacher Education Volume 88*, February. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2019.102964>
- Eko Purwanti, Gitta Vania (2021). Classroom management: Applying appropriate strategies to enhance effective teaching. *Journal of Foreign Language Teaching and Learning Volume 6*, No. 1, January 2021. DOI: 10.18196/ftl.v6i1.10638
- Mark Mason (2014). Culture and educational outcomes in “Confucian heritage” societies in Asia. *La Revue internationale d'éducation de Sèvres*, publiée par France Éducation International. <https://doi.org/10.4000/ries.3812>
- Nguyễn, T.T.V (2016). Nho giáo và sự ảnh hưởng của Nho giáo đến giáo dục ở Việt Nam hiện nay. *Tạp chí Khoa học Giáo dục*. Số 129 - Tháng 6/2016.
- Nguyễn, T.N.L (2019). Mối quan hệ gia đình, nhà trường và cộng đồng trong giáo dục đạo đức, lối sống cho học sinh – phân tích từ lý thuyết của Joyce Epstein. *Tạp chí Khoa học giáo dục Việt Nam*. Số 16, tháng 4.
- Nguyễn, T.L (2021). Thực trạng hoạt động quản lý lớp học của giáo viên tiểu học. *Tạp chí Tâm lý học*, Số 11 (271), 11 – 2021.
- Nguyen, T.P, Nguyen, K.N.V, Do, T.T.H & Nguyen, T.Q (2025). Confucian Educational Thought and Its Relevance to Contemporary Vietnamese Education. *Philosophies journal*. <https://doi.org/10.3390/philosophies10030070>
- Ngô, V.T.H (2025). The Influences of Confucian Heritage Culture on Education and Teaching Activities in Vietnam. *European Journal of East Asian Studies*. The Influences of Confucian Heritage Culture on Education and Teaching Activities in Vietnam in: *European Journal of East Asian Studies Volume 25 Issue 1* (2026). DOI:10.1163/15700615-02403003.
- Ngô, V.T.H & Vũ, T.M.H (2022). The practices of pupil behaviour management according to primary pupils' parents and teachers in Vietnam. *Pastoral Care in Education*. <https://doi.org/10.1080/02643944.2022.2122071>
- Ngô, V.T.H, Nguyễn, T.H, Nguyễn, T.L (2022). Classroom management competence of novice teachers in Vietnam. *Cogent Education*. <https://doi.org/10.1080/2331186X.2022.2124042>

- Ngô, V.T.H (2019). The implementation of critical thinking in Vietnamese primary moral education classes. *Issues in Educational Research*, 29(3), 732–755. Retrieved from <https://www.iier.org.au/iier29/hang.pdf>
- Ngô, V.T.H, Meijer, M. R., Bulte, A., & Pilot, A. (2015). The implementation of a social constructivist approach in primary science education in Confucian heritage culture: The case of Vietnam. *Cultural Studies of Science Education*, 10(3), 665–693. <https://doi.org/10.1007/s11422-014-9634-8>
- Ritu Chandra (2015). Classroom Management for Effective Teaching. *International Journal of Education and Psychological Research (IJEPR)*. Volume 4, Issue 4, December 2015. <https://www.jhumansciences.com/index.php/IJHS/article/view/3607/1732>
- Trần, N.T (2021). Tính giá trị và vai trò của Nho học trong triết lí giáo dục Việt Nam. *Tạp chí Khoa học*, Đại học Sài Gòn. Số 73 (01, 2021).
- Phạm, T.L (2021). Tư tưởng cơ bản về giáo dục của Nho giáo qua một số nhà Nho tiêu biểu. *Tạp chí Khoa học và Công nghệ*, Số 53A, Trường Đại học Công nghiệp Thành phố Hồ Chí Minh.
- Pianta, R. C., Hamre, B. K., & Allen, J. P. (2012). Teacher-student relationships and engagement: Conceptualizing, measuring, and improving the capacity of classroom interactions. In S. L. Christenson, A. L. Reschly, & C. Wylie (Eds.), *Handbook of research on student engagement* (pp. 365–386). Springer Science + Business Media. https://doi.org/10.1007/978-1-4614-2018-7_17
- Vũ, T.M.H (2025). Primary classroom rules in Confucian heritage culture—a case study in Vietnam. *Cogent Education*. <https://doi.org/10.1080/2331186X.2025.2577888>